

ugy a mult időből származó, valamint az ujabban bejelentett erdei károk behajtása s az erdőpusztítások meggátlása végett fennálló hazai törvényeink értelmében gyors és erélyes eljárásra utasítsák, s e tekintetben tevékenységük felett különösen örködjének.

Mindazonáltal miként értesültünk és miként ezt a fenebb megjelölt számok is szomoruan igazolják, a tisztelettel idézett rendelet az ohajtott sikert nem eredményezte, miért is tekintve azon körülményt, hogy a károsítók nem fenytése, azokat ujjabb kihágások elkövetésére bátorítja és az erdőpusztítást mintegy közvetve terjeszti, hogy a más személyét és birtokát nem tisztelő, büntetlenül járó-kellő erdőtolvajok mérészségükben annyira mennek, hogy az erdészeti tisztviselőknek és erdőőröknek sok esetben életére is törnek: bátorkodunk Nagyméltóságodat teljes tisztelettel megkérni, hogy addig is mig hazai viszonyainknak minden irányban megfelelő ujj erdőtörvényt nyerhetnénk, az ország törvényhatóságait ujjabb is felhívni méltóztatnák, mikép azok a megyei vagy városi tisztségeket utasítsák, hogy az erdei kihágásokat és fatolvajlásokat érdemlett szigorral büntessék és hogy a tárgyalás alatt levő vagy ezután feljelentendő károsítási eseteket, melyek az ujjabb polgári törvénykezési rendtartás tárgyában hozott 1868. évi LIV. t. cz. III. cizime 95. §-ának h. pontja szerint is, ha büntényekkel párosulva nincsenek, sommás eljárás alá tartoznak, gyorsan elintézzék, a kimondott ítéleteket végrehajtsák: végül pedig, hogy a nem szakértők által kezelt községi erdöket is, a közérdek igényeinek megfelelő felügyelet alá vegyék.

Buda-Pesten 1869. évi nov. hó 21-kén. Az országos erdészeti egyesület nevében. Keglevich Béla, elnök. Bedő Albert, egyleti titkár.

Adatok a műszótárhoz.

Dr. Soltész János tanártól.

Almaghon; én ezt alul álló maghonnak nevezem, mely az értelmet tisztábban adja vissza. *(Ezzel mi is egyet értünk, és analog felül álló maghon.)*

Maglevél = magszik. *(Miatán a szik eredetileg szék; a*

magszik vagy magszék hasonlóan a tojasszékhez inkább a csirát jelenti, s a cotyledonum szék- v. sziklevel, vagy talán csemlével, maglevél.)

Üzem = üzlet. (Üzlet (Betrieb) alatt értünk minden értéktermelési rendszert, kivéve a szellemi szolgálatokat, és miután az erdőgazdaság is bizonyos rendszer szerint teszi azt, neki is van üzlet módja. Üzem alatt az erdősítés és erdőnevelés különböző módjait értjük. A szál- és sarjerdő nem az üzlet által különböznek egymástól, hanem az erdősítés, felnevelés, vágás-forgás, tehát az üzem által. E két fogalmat egymással összetéveszteni nem szabad.)

Berek = Hain; liget = Au; (Megfordítva.)

Csatorna; nem Fluder, mert ez zsilip-et tesz. (Zsilip alatt Magyarország a vízlecsapolására szolgáló gátnyílást értenek = zúgó; csatorna, hosszabb vízvezeték.)

Csipők helyett talán jobb égezők. (Csakhogy nehéz a kiejtése. Brennhaare = égető.szőrök.)

Csirmag helyett a tudományos műszótár magport használ. (Ha mag alatt a növénytől elváló oly productumot értünk, a melyből az anyanövényhez hasonló növény támad, akkor úgy a virágos (phanerogamae) valamint virágtalan (cryptogamae) növények maggal bírnak. Miután pedig az elsőké csirát v. is előre képzett növényt rejt magában, ezek magja volna a valódi csirmag, míg a virágtalanoké, mely csak egy sejtből áll, a mely megindulván előbb az anya növényről elüti alakot reprodukál, sejt mag v. akár porma g lehetne. A Zellkern pedig sejt szék (Cytoblasti).

Csőperodások = fészkesek, együttnevezők; az utóbbi műszó van elfogadva.

Czímer (16 l. 1. sor) nem fejezi ki azt, a mit alatta érteni akarunk.

Erdőbánlás = erdőkezelés (A bánlás szót az akadémia szótára is elítéli, s tehát mi sem fogjuk használni.)

Erdőbün = erdőcsiny, erdőrontás. (Erdőkár, erdőkartéletek, erdőkárosítók, erdőrontók sat. mind jó kifejezés.)

Erdőlegény = erdészlegény.

Ébreny = ébrény; ez azonban mindegy.

Felemásnövények = soklaki növények. (E tekintetben meg kell vallanunk a magyar növénytan alaktan eddig még jó kifejezést nem alapított meg, és a soklaki szó sem látszik nekünk szerencsésebbnek; mert a polygamia szót Linné sem választotta egészen helyesen, mert porodás, termő, és hímös virág egy egyeden is jöhet elő. Talán jobb lenne egyes lakiak, egyes házasok.)

Festanyag — festeny. (Ugy is sok már nyelvünkben az any eny.)

Fényeserkéreg; talán elég volna csak fénykéreg. (Simacsér lásd E. L. 1839 III. 87 lap. vagy szincser. Cser = Gerbrinde.)

Gubaes légy — csészeguboncz.

Gyökfanok; a fannak igen aljas értelme van a népnél, tán jobb a gyökrost. (A m. ny. szótára írói nem gondolkoztak hasonlóképen, és mi is elfogadhatónak tartjuk a gyökfan = Wurzelfasern, és fangyök = Zaserwurzel szavakat.)

Gyökpaizs = gyöksisak. (Mindegy, mert célja előhaladás közben védeni a tenyészkupot, mondhatnók gyökvért is, s ez talán hangzatosabb is lenne.)

Gyöktörzs = tőgyök. (Összetett szóknál az szokott előre jönni, a mely a végső értelmét meghatározza, pl. Vágmelléke, Székelyhida, Simontornya; a gyöktörzs földalatti törzs, a mely évente szárát és gyökereket ereszt; a tőgyök azt engedné vélni, hogy azt gyökérnek tartjuk, pedig nem az. De a tőgyök lehetne a vezérgyökér (Pfahlwurzel), mert a gyökérzet tövét képezi. Ajánljuk e szót gyökfő azon pont megjelölésére, a hol a gyökerek egyesülnek, v. is a honnét kiindulnak.)

Haraszt = Farrenkraut és nem Gebüsch. (Hát a Kraut mi?)

Klíma = éghajlat, égöv, földöv. (Igaz, de a klíma mégis klíma marad, inkább fejezi ki a fogalmat.)

Leppendék = szárnymakk, szárnyasmakk érthetőbb műszavak. (Ha a makk alatt föl nem nyíló s a magot ki nem hullató, szí-

vós héju gyümölcsöt értünk, a mely a diótól puhább héja által különbözik, az ajánlott szó helyesebb.)

Levélpárna = [levélvánkos. (Mi azt mondjuk levél saru, miután, ha lehull a levél, nyomot is hágy maga után.)

Magbur = magburok. (Az első rövidebb, és mért épen burok s nem bur?)

Moha; van moh is (Ugy tudjuk mind egy).

Robar; ezen műszó már nincs használatban.

Sajt képzény; ezt Hazslinszki [kelenynek nevezi. (Jobb lenne talán ha megtartanók a plasma, protoplasma, plasmodium szókat, hamarabb megértjük egymást is és másokat is.)

Sejtragasz; én szóról szóra sejtközállományt használok. (Szóról szóra sejtközanyag = Interzellularstoff.)

Teljes virág helyett jobb tökéletes. Teljes virág alatt azt értjük a hol a szirmok megsokasodtak s a hol porodák is szirmokká váltak. (A virágban vagy meg vannak a termékenyülésre szükséges szervek vagy nem; s az ilyen tökéletes vagy tökéletlen; vagy meg vannak a virág borító részei, a csésze, és szirmok, vagy nincsenek meg s így teljes és nem teljes. A fönnebb értelmezett pedig teli, ha csak a csésze és szirmok jelenlétét v. nem létét hiányos és kiánytalanul nem fejezzük ki.)

Ujbojtás, = ujbolitni — ifjtás, fiatalítás, ifjítani, fiatalítani. (Jobb lesz felujítani.)

Uszaárok, uszacsatorna = uszárok, uszesatorna.

Zárttermés = paty mag, ezt használjuk a növénytanban. (?)

Zöldeny — levélzöld. (Legjobb lesz ha a chlorophyll mellet maradunk.)

Rostany = Rostanyag = (Fahsertoff.) (Nem mindegy az?)

Uzmeder = Floosbeet, v. folyammeder.

Nyáktömlő = Primordial-Schlauch. (Legyen inkább primordial tömlő.)

Negyőporodások = tetradynamia.

Fióksejt Tochterzelle, (*Anyasejt* = *Mutterzelle*.)

Birerő Tragfähigkeit.

Még több állat és növény faj megnevezése van helyre igazítva, de azon elnevezések különbsége csak az eltérő rendszertől függ. Igen köszönjük a szíves közleményt.

Kolkszond Jeremiás

Nyulassy Farkastól.

Midőn megkísértem ezen félfü életéből pár vonást hozni a nyilvánosság elé, érzem gyengeségemet Tacitussal szemben. Nem is lennék oly vakmerő Klió hívei közé szegődni, ha nem volnék meggyőződve, mily Isten és embernek tetsző munkát követek el, ha az erdészek oly példányát mutatom be e lapok szíves olvasóinak, a ki csakugyan remek volt a maga nevében.

Van egy nagybirtokos hazánkban, (bocsnát, nem csak egy, de több száznál, itt azonban csak az egyről szóllok), a ki különösen szereti importálni külföldről, kivált Csehországból erdőtisztjeit; neki köszönhetjük, hogy e derék félfüvel megismerkedhetünk.

Kolkszond gavar gyerek volt, s szerette a piquét fehér nadrágot, laktopánt s a fekete frakkot; más öltözetben ritkaság volt őt látni nyáron át. Ez baj nem lett volna, hisz valami 20 év előtt történt a dolog (ezt csak azért mondom, nehogy valaki az vélje ismerőséről beszéljek, mert a nevezett libéria végre kezdi ismét elloglalni méltó helyét): hanem még az a szokása is volt, hogy az öltözködés nagyon lassan, de annál pontosabban ment nála.

Accidit, hogy fa megszámlálásra megjelent az ellenőrző tiszt s miután emberünket bevárni nem lehetett, már t. i. a toilette miatt, előre lovagoltak az erdőmesterrel: majd utól éri őket segéd uram, ha hajfodrait helyre igazította.

Kedélyes beszélgetés között léptetett a két öreg, midőn vissza tekintvén végre látják utánnuk vágatni Kolkszondot. Persze ismét az obligát libéria rajta. Az erdőmester, a ki erdészemberről úgy szerette a